

Общински съвет по наркотични вещества и
Превантивно-информационен център към Община Габрово

Резултати от онлайн анкетно проучване
„Ние и светът на интернет“
8-12 клас

На 8 февруари 2022 година, над 140 държави по света ще отбележат за 19-и път международния Ден за безопасен интернет. По този повод Общински съвет по наркотични вещества и Превантивно-информационен център към Община Габрово проведе онлайн анкетно проучване под надслов „Ние и светът на интернет“ в две възрастови групи – 5 – 7 клас и 8 - 12 клас на територията на град Габрово.

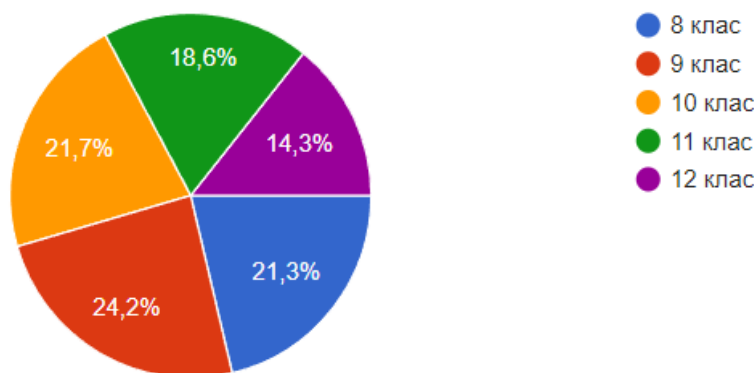
Днес технологиите са основна част от нашето ежедневие, но те могат да крият и много рискове за подрастващите. Ето защо основна цел на изследването е да провери нагласите на младежите към мобилните устройства, мрежата, нейното безопасно използване и прекараното време онлайн.

Анкетната карта за 8-12 клас бе попълнена общо от 557 респонденти, които анонимно и на добра воля споделиха своите отговори. Нито един от въпросите няма задължителен характер.

Данните показват, че участниците в проучването имат относително равен дял спрямо своята възраст, като сред бъдещите зрелостници активността е занижена – 21,3% са от 8 клас, 24,2% са от 9 клас, 21,7% са от 10 клас, 18,6% са от 11 клас и 14,3% са от 12 клас на всички габровски средни училища.

Посочете кой клас сте:

554 отговора

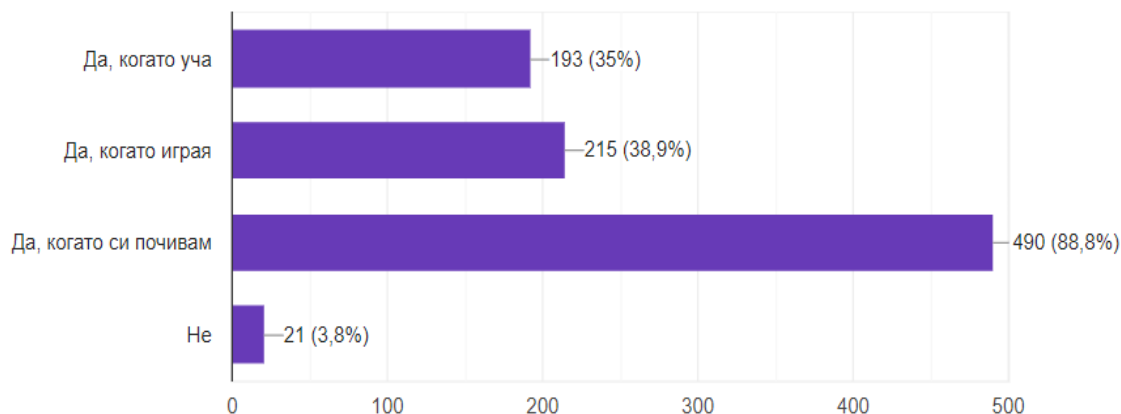

Както по-малките си връстници, така и анкетираните от тази възрастова група обичат да прекарват време пред мобилните устройства. Едва 3,4% отричат. Близко 90% от респондентите между 8 и 12 клас са пред телефон или компютър, когато си почиват. Значително по-малко, а именно 35% използват с удоволствие мрежата за учене. С

увеличаване на възрастта интересът към игрите спада. За разлика от учениците от 5-7 клас, при които близо 45% отделят време да играят, при младежите процентът спада до по-малко от 39%.

Обичате ли да прекарвате време пред компютър/таблет/телефон? (Може да посочите повече от един отговор)

552 отговора

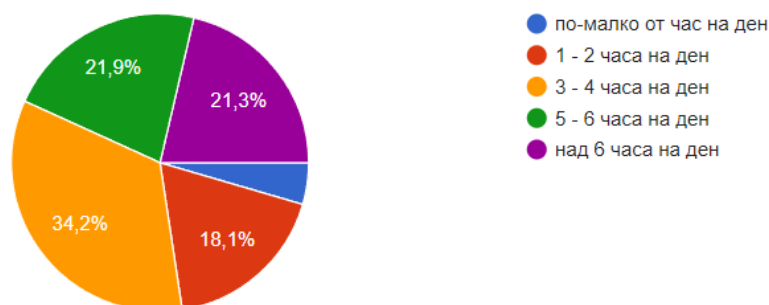
В опит да бъде измерена продължителността на времето, което учениците между 8 и 12 клас прекарват в мрежата, в зависимост от това дали е делничен или почивен ден и дали учат или се забавляват, респондентите бяха помолени да отбележат колко часа са онлайн в тези четири случая. В сравнение с данните от проучването сред по-малките ученици, се наблюдава правопрпорционално увеличение на времето прекарано онлайн, заедно с увеличаването на възрастта.

Данните показват, че за удоволствие в делничен ден, най-висок дял отговорили (34,2%) прекарват между 3 и 4 часа на ден в интернет. Времеви отрязъци от 5 - 6 часа и над 6 часа събират приблизително еднакъв дял посочвания между 21 и 22%. Много по-малко от младежите ограничават престоя си в мрежата.

Процентните дялове са разпределени по-равномерно, когато поводът за изкарано време в интернет е учебната дейност. Най- висок процент респондентите (29,7%) посочват, че най-често за учене в мрежата отделят 1-2 часа. С увеличаването на броя часове, процентът се занижава.

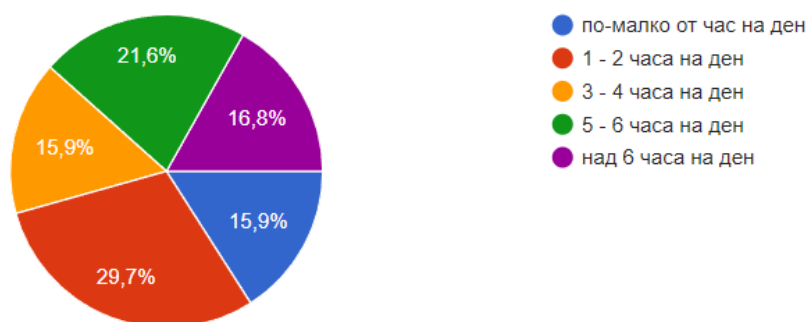
Колко време прекарвате в онлайн пространството за удоволствие през делничен ден?

553 отговора

Колко време прекарвате в онлайн пространството за учене през делничен ден?

552 отговора

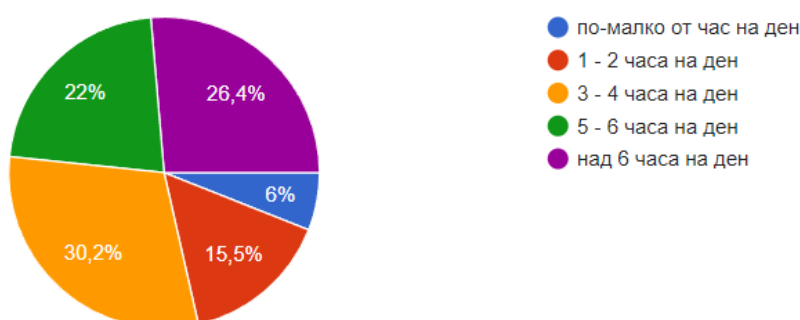

От данните вече стана ясно, че за юноши и младежи почивка и интернет са по-скоро синоними. Както по-малките, така и големите ученици отделят много повече време за удоволствие в интернет, отколкото за учене през почивните дни. От графиката се вижда, че по-високите проценти отговарят на повече часове онлайн за удоволствие. Отново най-посочваният отговор за престой в мрежата в почивните дни е 3-4 часа – малко над 30%. Между 5-6 и над 6 часа събират голям брой посочвания съответно 22% и над 26%, което още веднъж показва, че по-големите ученици прекарват повече време онлайн.

При въпроса относно престоя в интернет с учебни цели, прави впечатление, че при големите ученици, той запазва по-високи стойности. По около 38% са отговорили, че за ангажменти в училище отделят по-малко от час или между 1 и 2 часа на ден. И тук тенденцията се повтаря. И през почивните дни с увеличаването на броя часове, процентът се занижава.

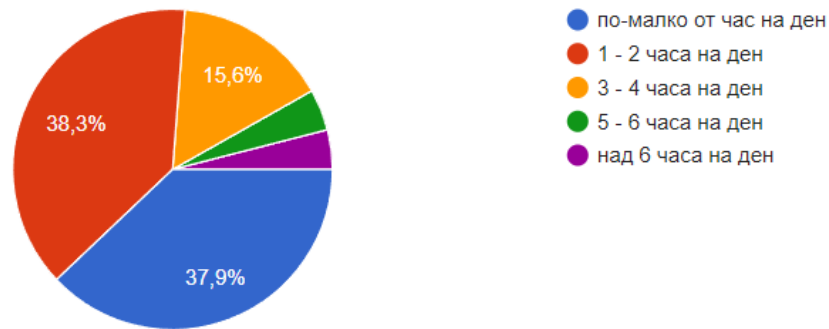
Колко време прекарвате в онлайн пространството за удоволствие през почивен ден?

550 отговора

Колко време прекарвате в онлайн пространството за учене през почивен ден?

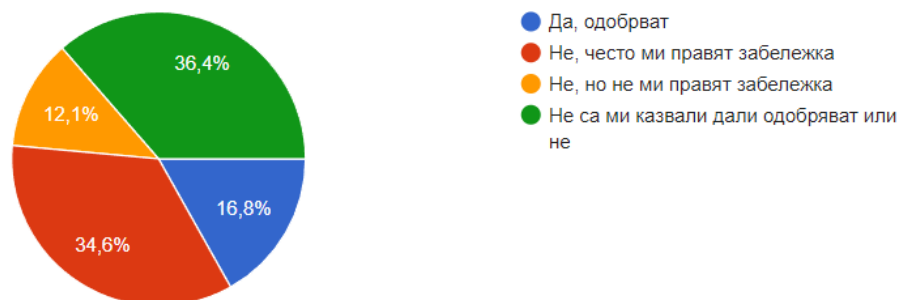
551 отговора

Учениците бяха попитани за отношението на техните родители към количеството часове, в които те са пред екраните, след като споделиха броя им в предишните въпроси. 34,6% признават, че често получават забележки, защото майките и бащите им не одобряват количеството време, което децата им са онлайн. Интересно е да се отбележи, че този процент е същият и при анкетираните от 5-7 клас. Близко 17% нямат такива проблеми, а според 12% родителите премълчават негодуванието си. Интересно е да се отбележи, че над 36% от отговорилите на този въпрос не са запознати с позицията на родителите си и тяхното отношение към престоя им в мрежата. Впечатление прави значително по-високият процент респонденти, които казват, че не знаят дали родителите им одобряват престоя им в мрежата. При отговорите на по-малките ученици този отговор събира доста по-малък процент отбелязвания.

Родителите Ви одобряват ли количеството време, което прекарвате в мрежата?

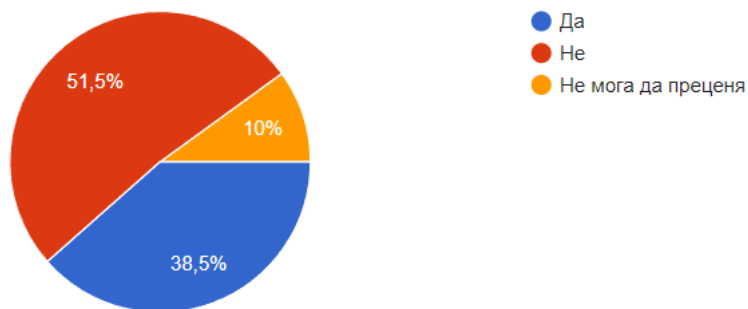
552 отговора

Младежите не оценяват интернет като фактор, който може да възпрепятства ежедневието им рутина. 51,5% твърдят, че мрежата не ги разсейва в ежедневието и те изпълняват задълженията си, като едва 10% признават, че изпитват затруднения и им се е случвало да забравят нещо, което трябва да направят, защото са се увлекли докато са били онлайн. Отново по-висок дял, а именно близо 59% не споделят мнението, че успехът им намалява поради времето, в което са в интернет, но 26% признават, че обвиняват мрежата за по-ниските си оценки. Въпреки това част от анкетираните отговарят, че им е трудно да преценят.

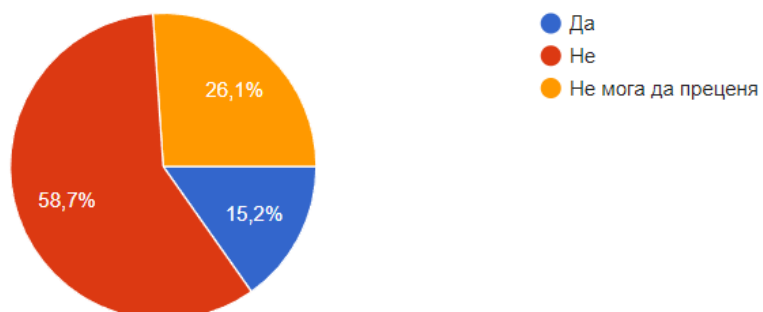
Случвало ли се е да забравяте задълженията си поради дългия престой в интернет за удоволствие?

551 отговора

Успехът Ви в училище намалява ли поради дългия престой в интернет за удоволствие?

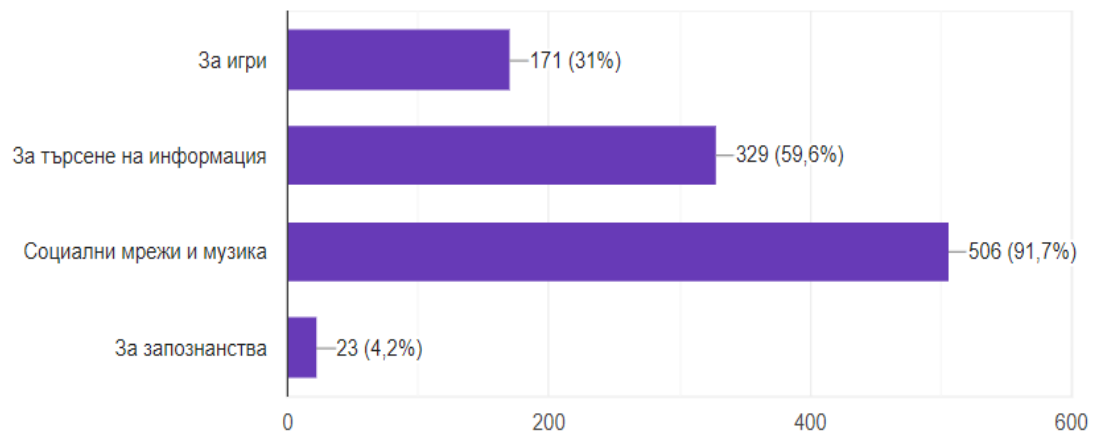
552 отговора

Тенденцията от отговорите на по-малките респонденти относно най-посещаваните сайтове се запазва и дори се засилва при по-зрелите им съученици. Според данните социалните мрежи и сайтовете за музика предизвикват най-голям интерес и над 91% от младежите ги посещават. Много по-малка част обаче се вълнуват от онлайн игрите. В сравнение с резултатите на учениците между 5 и 7 клас, данните се занижават с 20%. Близко 60% използват интернет за търсене на информация. От графиката можем да направим извод, че сайтовете за запознанства не предизвикват интерес у младежите. Тяхната роля вероятно е заменена от социалните мрежи.

Какви сайтове най-често посещавате? (Може да посочите повече от един отговор)

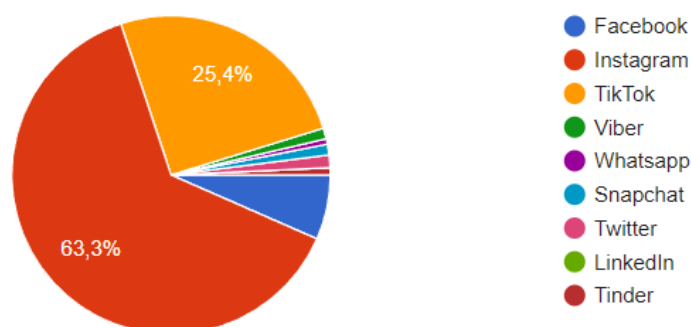
552 отговора

От данните стана ясно, че социалните мрежи имат най-висока популярност и влияят на голяма част от ежедневието на младежите, като определят интересите, тенденциите и поведението им, което ги превръща в значим фактор оформящ начина на мислене и живот на новото поколение. Ето защо респондетите бяха помолени да определят трите най-харесвани и предпочитани социални пространства. Резултатите посочват, че основен фаворит е Instagram (над 63%). На второ място се нарежда Tik Tok (над 43%), а една от първите социални мрежи, която има най-широко масово обществено ползване за младежите е далеч по – скучна. Facebook е посочван едва на трето място с 26,7%. Трябва да отбележим, че графиките показват, че Snapchat също набира известна популярност.

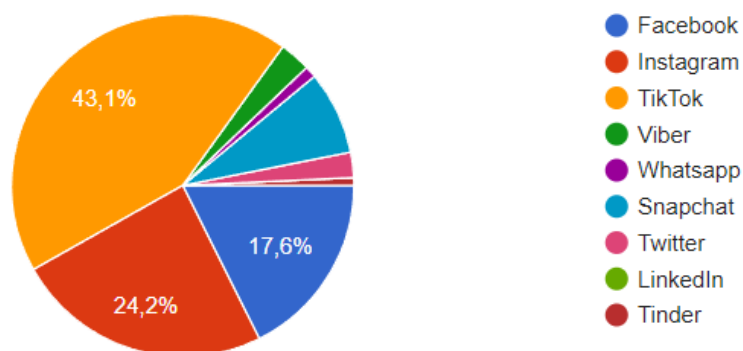
Коя социална мрежа Ви е любима и бихте поставили на ПЪРВО МЯСТО:

548 отговора

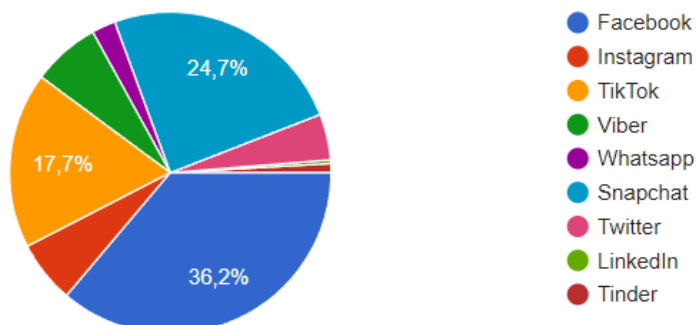
Коя социална мрежа бихте поставили на ВТОРО МЯСТО:

545 отговора

Коя социална мрежа бихте поставили на ТРЕТО МЯСТО:

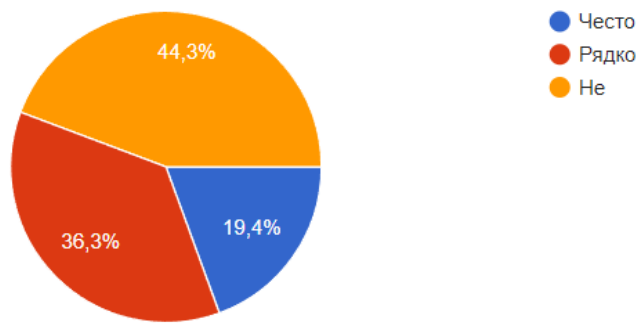
542 отговора

Въпреки неограничения достъп до интернет и продължителността на времето, прекарано в мрежата, данните показват по-скоро положителна тенденция и при тази възрастова група. По-голямата част от младите хора, участвали в изследването казват, че не се лишават от сън, за да останат в мрежата по-дълго. Това са над 44%. Част от респондентите (36,3%) обаче признават, че им се случва понякога. Тези които отговарят, че често остават будни, за да бъдат пред компютър/телефон са не малък дял – близо 20%. При по-малките ученици се наблюдават по-ниски стойности на резултатите. По - малко ученици между 5 и 7 клас се лишават от съня си.

Лишавате ли се от сън, за да прекарвате повече време в интернет?

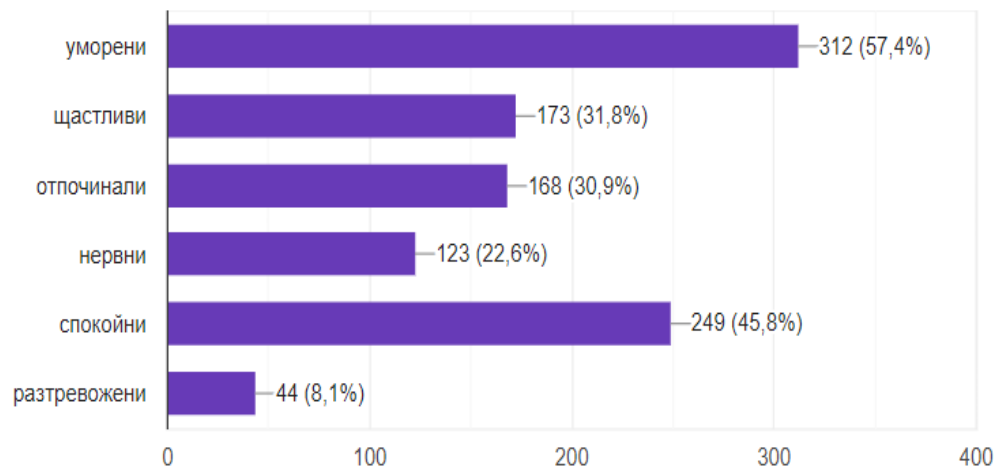
551 отговора

Развитието на емоционалната интелигентност и способността за разбиране на собствените чувства е от изключителна важност. Ето защо е необходимо в училище и в семейството младежите да овладеят възможността за себеразбиране, така че успешно да преценяват кои занимания ги натоварват, натъжават, ядосват и съответно да ги ограничават. Престоия в мрежата често е повод за палитра от емоции. Младежите бяха помолени да споделят как се чувстват след дълъг престой на компютъра. Над 57% признават, че усещат умора след работа или игра онлайн. Както при юношите, така и тук прави впечатление, че делът на отбелязаните положителните емоции е много по-голям. Респондентите казват, че са по-скоро спокойни (45,8%), щастливи (31,8%), отпочинали (30,9%), отколкото нервни (22,6%) и разтревожени (8,1%).

Как се чувствате най-често след дълъг престой на компютъра? (Може да посочите повече от един отговор)

544 отговора

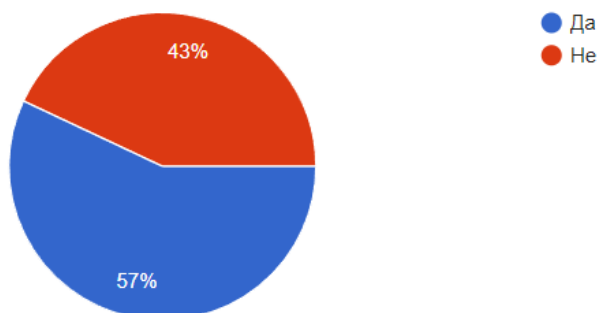

Данните от следващата графика показват още веднъж, че за повечето младежи интернет прави живота по-приятен. 57% са на мнение, че той е много по-скупен без

онлайн пространството. Тези стойности се увеличават правопрпорционално с възрастта. При юношите това мнение отново преобладава, но с по-малък процент.

Скучен ли е животът без интернет?

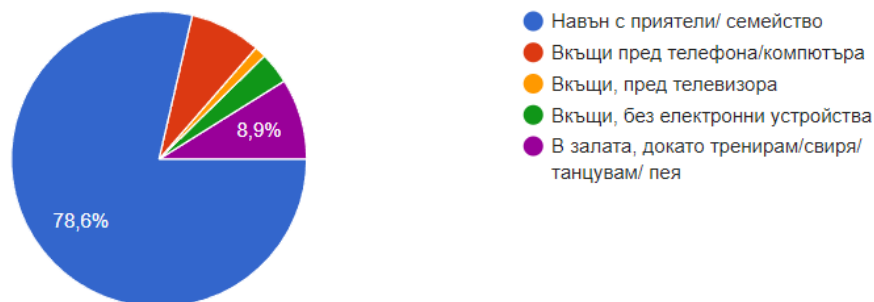
551 отговора

Младите хора определено харесват мрежата. Но много малка част биха предпочели да останат пред компютъра или телефона и още по-малко пред телевизора, ако има друга алтернатива за свободното им време. Тенденцията в отговорите на респондентите от 5-7 клас се запазва и при тези от 8-12 клас, което означава, че тук възрастта не оказва влияние над изборите. Близко 79% предпочитат да бъдат навън в компанията на семейството или приятели си, а за 9% любимо време е това, в което тренират или упражняват хоби, спорт, музика или развиват свой талант.

Как и къде бихте избрали да прекарате свободното си време?

552 отговора

Темата за безопасния интернет е една от най-широко обсъжданите през последните години. По медии, в училище и в семействата децата и младежите се запознават с правилата, които трябва да спазват, за да се предпазят от неприятности в мрежата. Данните потвърждават високата информираност на повечето юноши и младежи. Това посочват получените резултати. Въпреки, че оценяват високо позитивните възможности, които достъпът до интернет им предоставя, повечето младите хора осъзнават рисковете, които необятното онлайн пространство може да има. Над 80% знаят, че в интернет могат да си навлекат проблеми. Както и при по-малките, тези които вярват, че мрежата е напълно безопасна са около 4%. Малко над 15% обаче отговарят, че не са се замисляли. Процентният дял посочвания на този

отговор при анкетираните от 8-12 клас е по-висок отколкото в резултатите от проучването сред по-малките ученици. Това от своя страна е индикатор, че кампаниите и обсъжданията на темата за безопасния интернет са необходими и в бъдеще, за да бъдат младите хора информирани и внимателни.

Според Вас интернет пространството крие ли опасности за младежите?

551 отговора

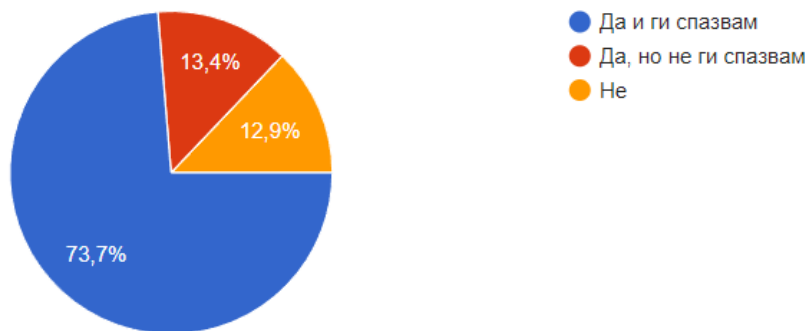
Следващите графики потвърждават, че по-голямата част от учениците са предпазливи. Близко 74% са запознати, спазват правилата и са внимателни в мрежата. Притеснително е, че при по-малките ученици този процент е близо 87% т.е. част от младежите стават по-малко бдителни с възрастта. Сравнително по-малка част от анкетираните (по около 13%) признават, че не спазват правилата или че не са запознати с тях.

По-големите респонденти обаче са много по-склонни да завързват приятелства в мрежата с хора, които не познават лично. Близко 48% от анкетираните са дали такъв отговор. Тук отново възрастта е фактор, защото данните посочват, че при учениците от 5-7 клас, стойностите са 2 пъти по-ниски. Вероятно съзряването кара младежите да се чувстват по-смели, решителни и с възможност за по-правилна преценка.

Тези данни показват предпоставка за повече интернет измами. Въпреки, че повечето са наясно с рисковете и над 83% отговарят, че не са склонни да споделят подробности за личния и интимния си живот в чат, съществува вероятност от непоправими грешки при споделяне във виртуалното общуване, които на навлекат неприятности на младежите .

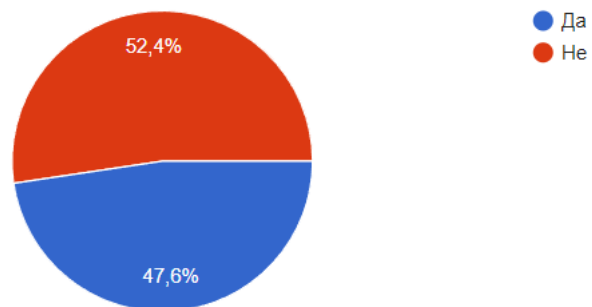
Запознати ли сте с правилата за безопасен интернет?

551 отговора

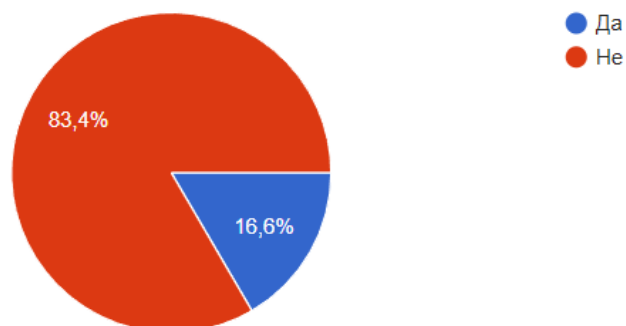
Завързвате ли приятелства, в интернет, с хора, които не познавате лично (на живо)?

552 отговора

Склонни ли сте да споделяте подробности от вашия личен и интимен живот в чата?

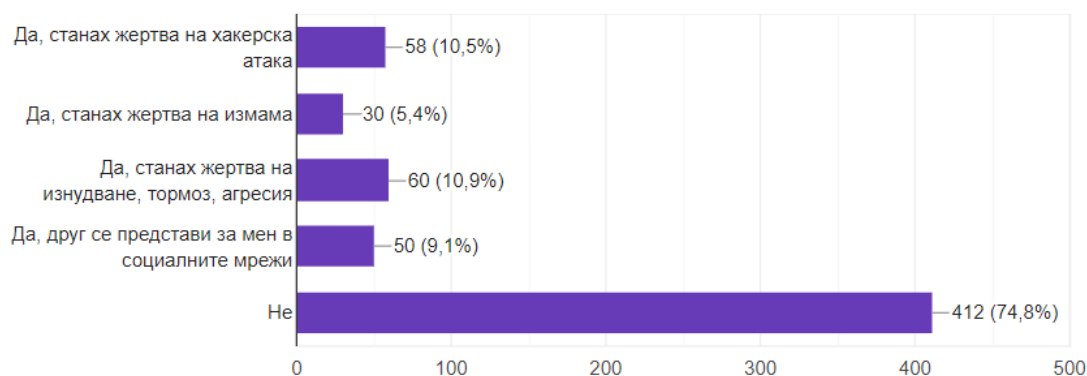
549 отговора

От графиката се вижда, че тези опасения имат резон и наистина част от младежите са имали неприятни ситуации в интернет пространството, като хакерска атака, агресия и тормоз, кражба на самоличност, измама. Въпреки, че близо 75% не са се сблъскали с такива преживявания, при учениците от 5-7 клас едва между 3 и 5% признават за подобни неприятна ситуация в мрежата, а при младежите стойностите се увеличават до 11%. Процентът не е много висок, но не бива да се поценява, защото дори и само за един ученик такива ситуации могат да бъдат изключително опасни.

Преживявали ли сте неприятна ситуация в интернет пространството? (Може да посочите повече от един отговор)

551 отговора

Онлайн пространството има своите предимства и предлага на съвременните младежи широка палитра от възможности, умения, подкрепа, улеснение и много положителни емоции. За малко повече от половината мрежата прави живота по-интересен и дори го улеснява. Безопасното използване на мрежата, спазването на правилата и информирането на учениците и навременното напомняне за всички опасности на мрежата са от изключително значение за предпазване от неразумно поведение и прилагането на превантивни мерки, които да ограничат риска от злоупотребата с млади и неопитни хора.

Данните от проучването сред ученици от 5 до 7 клас показват положителна тенденция, според която по-голяма част от юношите действат предпазливо и разумно, осъзнавайки всички положителни и отрицателни страни. В настоящите резултати от анкетните карти на респондентите от 8-12 клас обаче личи, че с увеличаването на възрастта, част от младежите забравят колко е важно да спазват правилата за безопасност в интернет. Хубаво е, че и в това изследване повечето от подрастващите предпочитат да прекарват време навън с приятели, но част от респондентите са склонни да приоритизират виртуалното пространство и да пренебрегват разумното поведение - склонни да се лишават от сън, да пренебрегват задълженията си и учебната дейност, да се доверяват на хора, които не познават в реалния живот. Именно за това е необходимо кампаниите за безопасен интернет и разговорите с младежи да продължават и в бъдеще, а темата да бъде дискутирана както в училище, така и с родителите.